

Een bijzondere ontmoeting op Hageveld

Een toevallige ontmoeting dit voorjaar met Harris Brautigam, oud-seminarist op Hageveld, als hij op bezoek gaat bij Ans van de Berg-Konijn en vraagt waar nummer 26 is. Hij voegt er al snel aan toe dat hij geen onbekende is op Hageveld aangezien hij op het kleinseminarie heeft gezeten van 1945 tot 1949. Reden te meer voor een nadere kennismaking, waarin hij enige ervaringen en wetenswaardigheden van zijn schooltijd op Hageveld met ons deelt.

De hongerwinter brengt de 14-jarige Harris Brautigam door op een boerderij bij de familie Konijn in Venhuizen. Hij loopt er heen in 2 dagen: van Amsterdam naar Hoorn en de volgende dag door naar Venhuizen. Hij zal er blijven tot na de bevrijding in mei 1945. Eén van de gezinsleden van de familie Konijn is Ans, die al vanaf 2007 samen met haar man Jan op Hageveld. Na bijna 80 jaar (!) hebben Harris en Ans nog steeds regelmatig contact en

voelen zij een 'familieband'. Harris beschrijft dat hij bijzonder liefdevol opgenomen is in het gezin en ook veel opgetrokken is met de tweelingbroers van Ans.

Al in zijn vroege jeugd wil Harris priester worden, mede geïnspireerd door de prachtige sfeer, liturgie en zang in de Jacob Obrechtkerk in Amsterdam-Zuid, overigens ook ontworpen en gebouwd door Jan Stuyt (!) en Joseph Cuypers. In september 1945 begint Harris als leerling op Hageveld en mag instromen in het tweede jaar. Het eerste jaar volgde hij in Venhuizen omdat het seminarie toen door de Duitse bezetter was ingepikt.

Na het kleinseminarie gaat Harris door naar het grootseminarie in Warmond en wordt in 1959 tot priester gewijd. In die hoedanigheid heeft Harris ook diverse huwelijken ingezegend, kinderen gedoopt en begrafenissen verzorgd binnen de familie Konijn. Harris is kapelaan/pastoor geweest in o.a. Venhuizen (tijdelijk als invaller), 't Zand, de Duif ("prachtijd") en (Studenten) Ekklesia in Amsterdam. Ook is hij 15 jaar aalmoezenier in het leger geweest. Na zijn pensionering in 1987 heeft hij zich ook bezig gehouden met pastoraal en liturgische werk. Verder werkte hij samen met Bureau Vertrouwensarts o.a. als therapeut met mensen die te maken hadden gehad met (huiselijk) geweld en seksueel misbruik.

Inmiddels is Harris 93 jaar en vindt het heel bijzonder om weer op Hageveld te zijn en door het gebouw te lopen. Hij herinnert zich ongelooflijk veel van zijn tijd op Hageveld: namen, locaties, de klok in de marmeren hal, de crypte onder de kapel met de vele altaren etc. Hij vond het geen "rottijd" maar vond het kostschoolleven, waar je alles gezamenlijk deed en er voortdurend iemand "meekeek", wel "een vervreemding" van het normale, dagelijkse



leven. Zelfs nu, vertelt hij, heeft hij nog wel eens het idee dat er iemand over zijn schouder meekijkt.

Hij zat in een leuke klas met jongens met humor die reëel in het leven staan. Er heerst een strak dagritme: vroeg opstaan, morgengebed, mis, studie, ontbijt, lessen, (warm)middageten in de refter, studeren, recreëren, avondeten en op tijd naar bed. Per minuut vastgelegd. Op zondag is er behalve de ochtendmis, ook nog de Hoogmis en 's avonds het Lof. Vrijdag is biechtdag.

Vóór de zomervakantie houdt de Regent nog een "meditatie" met vele instructies: niet naar de film, niet zwemmen of zonnebaden en zeker niet gemengd! In het geval van twijfel moet je vragen aan de plaatselijke kapelaan of iets is toegestaan. Op een dag vraagt Harris toestemming om een film te mogen zien waarop zijn kapelaan tot zijn verbazing zegt: "Wat vraag je me nou? Gewoon doen!". Dit is een eye-opener. Je kunt je eigen hart volgen en zelf kiezen.

Harris herinnert zich de summiere huisvesting voor de leerlingen met nauwelijks privacy: een gemeenschappelijke slaapzaal met een chambrette en een gordijn. Pas in de zesde klas krijg je een echte deur maar de bovenkant blijft open. Ook is er altijd een luide bel die je wekt.

Douchen doe je één keer per week in een gemeenschappelijke wasruimte met aparte hokjes onder leiding van de Subregent die een paneel bedient met een soort manometers en na een bepaalde tijd met luide stem roept: "Nog even" en dan gaat de kraan dicht en moet je zorgen dat je niet meer ingezeept bent.

Je wasgoed gaat eens per maand naar je ouderlijk huis in een kleine koffertje en wordt per distributeur weer geretourneerd op Hageveld met schoon goed. Deze koffertjes worden Spes-koffertjes genoemd. Spes betekent: hoop (Hageveld's jargon voor snoep). Vol verwachting kijk je uit naar het koffertje want je hoopt dat er ook een brief bij zit van het thuisfront en versnaperingen. Contact met de familie is spaarzaam.

Je leeft op Hageveld buiten de maatschappij. Je mag niet van het terrein af want daar buiten liggen de zonden en gevaren op de loer. Er zijn ophaalbruggetjes die zelden naar beneden gaan en ook is er maar één uitgang via de oprijlaan, daar waar nu de Cruquiusweg is.

Op de schaarse vrije dagen mogen de leerlingen het terrein verlaten (wandelen) maar tenminste met z'n drieën. Na afloop moet je verslag uitbrengen waar je bent geweest en wat je hebt gedaan. De binnenstad van Haarlem is verboden terrein!

Je kijkt uit naar de vakanties: alleen kerst-, paas- en zomervakantie. Met Kerstmis en Pasen mag je pas de tweede dag naar huis i.v.m. de vieringen op Hageveld. In 1948 valt tweede kerstdag op een zondag en daarom mag je niet naar huis. De Regent besluit dat de leerlingen dus nog tot maandag op Hageveld moeten blijven en pas op de 3e kerstdag naar huis mogen reizen. Een oudere broer van Harris, Evert schrijft een protestbrief aan de Regent waarin hij stelt dat dit "een belachelijke protestantse interpretatie van de zondag is waarmee Hageveld de huiselijke band tracht te verbreken". Harris wordt op het matje geroepen maar weet niets van de brief van zijn broer. Het protest wordt overigens niet gehonoreerd.

Harris kijkt terug op een goeie periode op Hageveld. "Ik kijk niet met chagrijn of verbittering terug. Het waren andere tijden. Uiteindelijk heeft Hageveld mij ook mee gevormd. Het was goed".

Jan Marten van der Molen & Christiane Gohres



Harris Brautigam